

Внутризав. перемещ. грузов	-0,562132	-	0,315992	-
Канцтовары	0,195960	Практически нет	0,038400	3,840017
Содерж. аппар. упр. цеха	-0,504910	-	0,254934	-
Содержание пр. цех.перс.	-0,585984	-	0,343377	-
Износ инстр. и приспособ.	0,233595	Слабая связь	0,054567	5,456673
Содерж. зданий, соор., инв.	0,170339	Практически нет	0,029015	2,901532
Рем.зданий, соор., инвент.	-0,349391	-	0,122074	-
Охрана труда	0,443275	Слабая связь	0,196493	19,649293
Износ инвентаря	0,236972	Слабая связь	0,056156	5,615572
Прочие расходы	0,200787	Слабая связь	0,040316	4,031559
Мат. на произв. цели	0,598568	Средняя связь	0,358284	35,828380
Программное обеспечение	0,432211	Слабая связь	0,186806	18,680606
Текущее прем.цехов. персо.	0,308808	Слабая связь	0,095363	9,536268
Командировочные расходы	-0,669964	-	0,448852	-
Медосмотр работников	0,128538	Практически нет	0,016522	1,652195
Вакцинация работников	0,000000	-	0,000000	-
Итого	-0,160607	-	0,025795	-
Электроэнергия	0,508421	Средняя связь	0,258492	25,849152
Теплоэнергия	0,301323	Слабая связь	0,090795	9,079526
Вода	0,436081	Слабая связь	0,190167	19,016705
Итого	0,352856	Слабая связь	0,124507	12,450711
Итого по счету 25.0	0,010379	Практически нет	0,000108	0,010773

Как и предполагалось, коэффициент корреляции принимает относительно небольшие значения в каждой статье затрат. Его максимальные показатели, характеризующие среднюю степень связи, определились в затратах материалов на производственные цели и электроэнергию. Изменение данных статей на 35,83% и 25,85% соответственно обусловлено изменением объемов выпуска продукции. Данные обстоятельства являются предпосылками для отнесения статей 25 счета «Материалы на производственные цели» и «Электроэнергия» к условно-переменным.

Таким образом, становится возможным применение полученных результатов расчетов для рационализации формирования производственной себестоимости продукции в ОАО «Коминтерн». Данную операцию можно провести по двум направлениям: выделение фиксированных сумм условно-постоянных и условно-переменных затрат и выделение отдельных статей условно-постоянных и условно-переменных затрат.

Использование первого способа дает конечный показатель производственной себестоимости, равный 13520936,50 руб., что на 18,58% меньше исходной себестоимости. Себестоимость, полученная вторым расчетным способом, равна 13595087,57 руб. Данное значение меньше исходной себестоимости на 18,13%, и больше себестоимости, рассчитанной первым способом, на 74151,07 руб. Несмотря на кажущуюся очевидность преимущества способа, предполагающего использование фиксированной суммы условно-постоянных затрат, при его применении в некоторых случаях можно наблюдать формирование отрицательных значений переменных затрат.

Применение первого способа целесообразно в случае использования значений в разрезе определенного количества лет, второго же – при рассмотрении данных в разрезе непродолжительных периодов (месяц, квартал, полугодие).

Список использованной литературы:

1. Орлова, И.В., Половников В.А. Экономико-математические методы и модели: компьютерное моделирование: учеб. пособие.- М.: ИНФРА-М.- 2013.- 389 с.

Научный руководитель: доцент кафедры экономической информатики, учета и коммерции, к.э.н., доцент Пугачева О.В.

МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ КРИЗОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Криза в загальному розумінні сутності цього поняття розуміється як загострення суперечностей у соціально-економічній системі, які загрожують її життєстійкості з огляду на тенденції у навколишньому середовищі. Антикризове управління діяльністю підприємства, в свою чергу, передбачає запобігання розвитку кризових явищ, реальну оцінку стану суб'єкта господарювання та оцінку перспектив його подальшого розвитку у системі безпеки орієнтованого управління.

Актуальність досліджуваної тематики можна довести складним становищем українських підприємств, що підтверджується даними останніх статистичних спостережень. Зазначимо, що першочерговим завданням керівництва підприємств у межах антикризового менеджменту є саме вчасна діагностика кризових явищ та адекватні висновки щодо інструментарію, необхідного для вжиття запобіжних заходів у перспективі.

Оцінити схильність підприємства до настання кризового стану можна шляхом застосування методи діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання. У вітчизняній практиці існує велика кількість методик діагностики ймовірності банкрутства, які відрізняються об'єктами спостереження, етапами проведення аналізу, складністю розрахунків, масштабами дослідження та переліком показників [1, с.119].

Для виявлення факту настання кризового стану підприємства та ідентифікації загроз банкрутства підприємства використовують фінансові коефіцієнти, які, у свою чергу, допомагають розрахувати їх величину, провести горизонтальний, порівняльний та еталонний аналіз, підготувати аналітичний висновок для прийняття подальших управлінських рішень.

Виділяють два основних види діагностики – експрес-діагностику й еталонну діагностику. Експрес-діагностика складається з оціночних показників, які розраховуються на основі даних затверджених форм різних видів звітності підприємства [2].

Експрес-діагностика фінансового стану підприємства побудована на принципах мінімізації кількості показників і дотримання простоти розрахунку, повноти охоплення та якості інформації. Важливість зазначеного методу діагностики полягає в тому, що вона з допомогою використання доступного інформаційного забезпечення допомагає оперативно отримати висновки щодо фінансово-економічного стану підприємства.

Еталонна діагностика проводиться шляхом порівняння фактичних значень оціночних показників із еталонними значеннями обраних індикаторів. Еталонна діагностика є більш популярною і тому частіше застосовується підприємствами.

Еталонна діагностика не є ідеальною і має свої вади. Для уникнення недоліків доцільно застосовувати сучасні економетричні методи, найефективнішою із яких є дискримінантний аналіз [3, с.176].

Для більш ґрунтовного висновку про глибину фінансової кризи та ймовірність банкрутства підприємства використовується комплексний аналіз фінансово-економічного стану. Основними цілями його застосування на практиці є:

- поглиблення результатів оцінки кризових параметрів фінансового розвитку підприємства, отриманих у процесі експрес-діагностики;
- підтвердження попередньої оцінки масштабів кризового фінансового стану підприємства під час проведення експрес-діагностики;
- прогнозування розвитку окремих факторів, які визначають загрозу фінансової кризи підприємства та їх негативних наслідків;
- оцінка та прогнозування здатності підприємства до нейтралізації результатів фінансової кризи [4, с. 257].

Поглиблений аналіз фінансово-економічного стану підприємства зовнішніми стейкхолдерами може здійснюватися залежно від цілей аналізу на основі юридично узаконених методик. Фактично будь-яка методика оцінки інвестиційної привабливості підприємства або кредитоспроможності позичальника може розглядатися як методика, придатна для діагностики ймовірності настання кризового стану. Якщо розрахунки свідчать про високий рівень ризику неплатоспроможності та незадовільний фінансовий стан, ця обставина є свідченням того, що підприємству загрожує фінансова криза та банкрутство у перспективі [5, с.85].

Отже, можна зробити висновок, що криза на рівні підприємства – це форма порушення параметрів його життєздатності, що виявляється впродовж певного періоду та обумовлюється накопиченням економічних і фінансових протиріч у межах господарської системи. Керівництву підприємства легше буде зорієнтуватись при формуванні плану антикризових заходів, якщо перед цим буде проведена ґрунтовна діагностика поточного фінансового стану суб'єкта підприємницької діяльності.

Список використаних джерел та літератури:

1. Андрущак Є. М. Діагностика банкрутства українських підприємств / Є.М. Андрущак // Фінанси України. – 2014. – № 9. – С. 118 – 122.
2. Скібіцький О. М. Антикризовий менеджмент : навчальний посібник /О. М Скібіцький – К. : Центр учбової літератури, 2013. - 568 с.
3. Минчинська І. Діагностика кризового стану підприємств в організаційно-правовому механізмі банкрутства / І. Минчинська // Економічний аналіз. - 2012. - Т. 11(1). - С. 175-182.
4. Гриценко, Л. Л. Дискримінантна модель діагностики банкрутства малих підприємств / Л. Л. Гриценко, І. М. Боярко, А. А. Губар // Актуальні проблеми економіки. - 2014. - №5(95). - С. 256 – 262.
5. Терещенко, О. О. Антикризове фінансове управління на підприємстві: монографія / О. О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2014. – 268 с.

Науковий керівник: професор кафедри менеджменту та економічної безпеки,
д.е.н., доцент Зачосова Н. В.

А. Р. Шевченко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

СУТНІСТЬ САМОМЕНЕДЖМЕНТУ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ У РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних ринкових умовах конкурентоспроможність підприємства вважається важливою умовою його функціонування. Висока конкурентоспроможність підприємства є не тільки конкурентною перевагою для підприємства серед інших, а й забезпечує стабільність на ринку і значно підвищується ефективність діяльності на довготривалій час. Одним із дієвих способів поліпшення зазначеної конкурентної переваги є удосконалення певних аспектів управління персоналом. Керівники підприємства можуть підвищити ефективність праці шляхом розвитку здібностей працівників на основі самоменеджменту. Проблема самоменеджменту працівників є відносно новою і актуальною. Її дослідженню присвятили свої праці В.І.Андрєєв, Н.П. Лукашевич, Л.Албасова та ін. вітчизняні вчені.

Успішність підприємства в значній мірі залежить від максимально раціонального використання потенціалу, здібностей, умінь, навичок персоналу. Для активізації цього процесу керівникам треба опанувати самоменеджмент.

Самоменеджмент – актуальний і перспективний напрям у системі менеджменту. Цей напрям виник через потреби суспільства і покликаний підвищити ефективність діяльності людини на основі досягнення його особистих і професійних цілей [1, с.117].

Самоменеджмент як складова менеджменту має на меті максимальне використання можливостей особистості, раціонально та усвідомлено управляти своїм життям та долати